

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

People's Participation in Organization Administration of Songkhla
Municipality, Muang District, Songkhla Province

ภัทรพร รอดบุญเกิด¹ วรวิทย์ จินดาพล²

Pattraporn Rodbunkerd, Worawit Chindapol

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะจำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา มีขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive statistic) โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) สรุปได้ว่า

Received: 2022-08-13 Revised: 2022-09-15 Accepted: 2022-09-19

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: kannika.th@ssru.ac.th

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

ข้อเสนอแนะของประชาชนคือเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วมของประชาชน; นโยบายสาธารณะ; การบริหารองค์การ

Abstract

The objectives of this research were) to study the level of people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province; 2) to compare the people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province by gender, age, religion, occupation, income, education level, and length of stay in the community; and 3) to study the problems and recommendations of the people on the public policy process of Songkhla Municipality Mueng District, Songkhla Province. The population used in this research was the voters residing in Songkhla Municipality, Mueng District, Songkhla Province. The sample size was 394 people. The research instrument was a statistical questionnaire used in the research using descriptive statistic by analyzing the distribution of frequency, percentage, mean and standard deviation. Analysis to test the hypothesis was done by using t-test and One-way ANOVA by comparing the pairwise mean by LSD method. The results showed that people's opinions on people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province included 5 aspects, namely, participation in planning, participation in decision making, operational participation, benefit participation, and participation in the assessment were moderate-level. The different sexes of people had no different opinions on the level of participation in public policy processes of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province overall and in each aspect ($p > .05$). It could be concluded that the recommendation of the people was to increase the level of people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality.

Keywords: public participation; public policy; organization administration

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ได้เสนอความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้กว้าง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะนำมาซึ่งโอกาสที่จะทำให้สมาชิกของชุมชนและสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและมีอิทธิพลในกระบวนการพัฒนาและในการแบ่งสรรผล

ของการพัฒนาอย่างเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน นโยบายสาธารณะคืออะไร ถูกกำหนดขึ้นอย่างไรและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร ล้วนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสนใจของประชาชนในฐานะสมาชิกของสังคมทั้งสิ้น เพราะประชาชนทุกคนจะได้รับผลกระทบไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่งจากนโยบายสาธารณะของรัฐเสมอ (วารสารวิจัยวิชาการ, 2562)

อย่างไรก็ตามนโยบายสาธารณะมีรากฐานมาจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และเป็นปัญหาที่ประชาชนคาดหวังว่ารัฐจะต้องรับผิดชอบในการแก้ไข ทำให้ปัญหานี้ต้องเข้าสู่กระบวนการทางการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างประชาชน (Public) พรรคการเมือง (Political parties) รัฐสภา (Congress) ศาลาการ (Courts) ระบบราชการ (Bureaucracy) ระบบบริหาร (Executive) และราชการส่วนท้องถิ่น (Local governments) เป็นต้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาก็คือ บุคคลหรือองค์การต่าง ๆ ดังกล่าวมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างไรและมากน้อยเพียงใด (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2562)

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยสร้างประชาธิปไตยที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสได้ร่วมแสดงทัศนคติร่วมแสดงความคิดเห็น ที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และนำเอาทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารแบบเปิดทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยจะมีการแบ่งปันข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการทำให้เกิดความสามัคคีในสังคม เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ ลดค่าใช้จ่ายเป็นการสร้างฉันทามติช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง เป็นการง่ายในการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนโยบายสาธารณะของเทศบาลมีความสำคัญ และประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากเทศบาลเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีตัวแทนที่มาจากประชาชนในพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชนทำให้สามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชน ทำให้เทศบาลสามารถออกนโยบายสาธารณะที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากกว่า นโยบายสาธารณะของรัฐบาลซึ่งไม่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ทุกพื้นที่ นอกจากนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลได้ง่ายกว่านโยบายสาธารณะของรัฐบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดขนาดเล็กที่อยู่ใต้สุดด้านฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีเนื้อที่ประมาณ 2807.522 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 309,793 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 74.1 ศาสนาพุทธร้อยละ 25.81 ศาสนาคริสต์และอื่น ๆ ร้อยละ 0.09 เทศบาลเมืองสงขลา มีประชากรทั้งสิ้น 23,624 คน แบ่งออกเป็นเพศชาย 11,468 คน เพศหญิง 12,156 คน และในเขต

เทศบาลเมืองสงขลามีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา และภาษา เนื่องจากเป็นจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย จึงทำให้เกิดความหลากหลายโดยมีประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามอาศัยอยู่ร่วมกัน และประชาชนในพื้นที่ได้มีการใช้ภาษาไทยและภาษา มาลายูในการสื่อสาร (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา, 2565)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะเลือกพื้นที่เทศบาลเมืองสงขลาในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลาในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน, การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองสงขลาอยู่เป็นจำนวนมากและคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองสงขลาได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลและนโยบายของเทศบาลได้สนองความต้องการและเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน
3. เพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา มีจำนวนประชากร 23,624 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของ (Taro Yamane, 1973, หน้า 125) มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 394 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้พิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการบริหารองค์การของเทศบาลและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะของเทศบาล ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมมติฐานต่าง ๆ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

2.1 ใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

2.2 กรณีตัวแปรที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least-significant different

ผลการวิจัย (Research Results)

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.2 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.4 ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 54.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 32.0 อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 28.9 รายได้ 5,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 25.4 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 64.0

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือเทศบาลได้สำรวจปัญหาและความต้องการในชุมชนของท่านเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการของเทศบาลมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประชาคมในการกำหนดวันเวลาและสถานที่ที่ประชาชนสะดวกเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาปัญหาความต้องการของชุมชนมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชนส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายเพื่อจัดทำโครงการต่อที่ประชุมประชาคม

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมที่เทศบาลขึ้น เช่น งานสงกรานต์ งานปีใหม่ งานฮารีรายอ งานตรุษจีน เป็นต้น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามโครงการ / กิจกรรมของเทศบาลนำไปดำเนินการมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของเทศบาลกำหนดมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินนโยบายตามโครงการของเทศบาลส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมให้การสนับสนุนเงินวัสดุ อุปกรณ์และแรงงานแก่เทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ มีความพึงพอใจจากการที่เทศบาลนำนโยบายที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนไปปฏิบัติการดำเนินงานของเทศบาลสอดคล้องกับความต้องการเทศบาลได้ให้เงินจ่ายค่าตอบแทนมอบของรางวัลให้แก่ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรม / โครงการกับเทศบาลส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับผลประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลเช่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแนะนำอาชีพเสริม

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เทศบาลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะของเทศบาลมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของเทศบาลได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสรุปผลการดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนการบริหารงานของเทศบาลมีส่วนร่วมในผลักดันให้องค์กรอื่น ๆ เข้ามาประเมินผลติดตามควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานของเทศบาลส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนสรุปได้ดังนี้

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.2 ประชาชนที่มีศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.3 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p > .05$)

3.6 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จากการศึกษาวิจัยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมีความคิดเห็นว่าประชาชนบางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์การจึงทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและไม่ทราบว่าการเข้ามามีส่วนร่วมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่าที่ควร

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประชาชนมีความคิดเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนอาสาสมัครชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมิใช่หน้าที่ของ

ตนและการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะทำให้เสียเวลาในการทำงานของตน จึงทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเท่าที่ควร

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยส่วนใหญ่ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากนโยบายสาธารณะในระดับที่น่าพอใจ แต่ก็มียุทธศาสตร์อีกหลายนโยบายที่ไม่ได้รับผลประโยชน์หรือมีผลประโยชน์ให้กับประชาชนบางกลุ่ม ซึ่งทำให้ประชาชนกว่านโยบายสาธารณะบางอย่างคนไม่ได้มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลประชาชนมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลเป็นโอกาสและความรู้ในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งทำให้ประชาชนคิดว่าการประเมินผลเป็นหน้าที่ของตัวแทนของประชาชน อาทิเช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัครชุมชน จึงทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลเท่าที่ควร

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายดังนี้

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเท่าที่ควร ทั้งนี้เกิดจากประชาชนยังไม่ทราบถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะว่ามีผลประโยชน์และผลกระทบต่อตัวประชาชนอย่างไร ประชาชนคิดว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะเป็นเรื่องไกลตัว ประชาชนคิดว่านโยบายสาธารณะเป็นหน้าที่ของภาครัฐและภาครัฐต้องเป็นผู้กระทำทุกกระบวนการ จึงทำให้ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากนัก และประชาชนคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบวนการสาธารณะจะทำให้เสียเวลาในการทำมาหากินของประชาชน จึงมิได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเท่าที่ควรโดยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุไว้ในมาตรา 76 "รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ" และมาตรา 78 "รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นจาก

รัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดเจนว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนการส่งเสริมและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมต้องริเริ่มจากการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องกระบวนการนโยบายสาธารณะว่ามีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไรให้ประชาชนได้รับรู้ถึงความสำคัญของกระบวนการนโยบายสาธารณะว่าจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชษฐ์ โพคาพล (2553) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการตัดสินใจ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรให้ชาวบ้านได้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาคมหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นควรให้ตัวแทนชาวบ้านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น เรื่องงานก่อสร้างทางเป็นต้น เป็นคณะกรรมการในการตรวจรับหรือตัดสินใจในเรื่องที่ต้องการควรมีการตั้งปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประเพณีท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกพื้นที่

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเกิดจากในปัจจุบันมีความเท่าเทียมทางเพศสภาพมากกว่าในอดีต เห็นได้จากการที่ผู้หญิงได้เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น เช่น ผู้หญิงได้เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญในภาครัฐและที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา นั้น เทศบาลได้จัดตั้งอสม. ซึ่งอสม. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณิสรา เตชนันท์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ และอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีศาสนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา ถึงแม้จะมีความแตกต่างทางศาสนา แต่ประชาชนทุกคนในเขตเทศบาลเมืองสงขลาสามารถใช้ชีวิตร่วมกัน โดยปราศจากความขัดแย้งโดยประชาชนแต่ละศาสนาที่ให้เกียรติกันและรู้ถึงวิถีในการอยู่ร่วมกันอย่าง

ผาสุก จึงทำให้ประชาชนที่มีศาสนาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเปิดกว้างให้กับประชาชนที่มีช่วงอายุต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะจึงทำให้ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิลัยวัลย์ ศิริภักดิ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย จากการศึกษา พบว่า เพศ อายุ และอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคายไม่แตกต่างกัน

2.4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาของประชาชนไม่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมเนื่องจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะได้เปิดกว้างให้กับผู้ที่มีระดับการศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วม ตัวอย่างเช่น การเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ ของชุมชนให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมจึงทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสยาม หนองโอง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเทศบาลตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p > .05$) อาจเป็นเพราะว่าอาชีพแต่ละอาชีพมีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะที่แตกต่างกันเพราะแต่ละอาชีพได้รับผลจากกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัวจะมีบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพอื่น เพราะส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรนุช ป้อมเป็น (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จากการศึกษา พบว่า อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและอาชีพที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาเปิดโอกาสให้กับประชาชนที่มีรายได้ทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา จึงทำให้ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภินันท์ชัย แกระหัน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสถานะ / ตำแหน่งในชุมชนและการติดตามข่าวสารการเมืองมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะที่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเป็นเพราะการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเปิดโอกาสให้กับประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกันสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) จากการศึกษาสรุปได้ ว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชาชนได้ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเทศบาล ประชาชนได้ร่วมค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาความจำเป็นและความต้องการที่ต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล และประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อโครงการหรือกิจกรรมหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจของเทศบาลจะได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประชาชนในแต่ละชุมชนควรตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละชุมชน และร่วมกันในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนในที่ประชุมประชาคมและเมื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนประชาชน

ในแต่ละชุมชนควรร่วมกันคิดและเสนอแนะนโยบายสาธารณะเพื่อที่จะได้นำนโยบายสาธารณะไปดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนควรคิดว่าเทศบาลเมืองสงขลาเป็นของประชาชนทุกคนประชาชนทุกคนมีสิทธิและความรับผิดชอบต่อเทศบาลเมืองสงขลา มิใช่เป็นหน้าที่ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ดังนั้นประชาชนควรให้ความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่ตนมีความสามารถที่จะกระทำได้เพื่อให้การดำเนินงานของนโยบายสาธารณะของเทศบาลประสบผลสำเร็จ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาควรจะทำให้ประชาชนทุกคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลาทุกคนได้รับผลประโยชน์เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนและเมื่อประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นก็จะเป็นการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลให้มากขึ้น

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลและการดำเนินงานของนโยบายสาธารณะเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาล

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อจะหาพบสาเหตุและปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อที่จะใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). *คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามแยกชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ปาณิสรา เตชนันท์. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี*. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิเชษฐ์ โพดาพล. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอยะโฮนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พิลัยวัลย์ ศิริภักดิ์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาล ตำบลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สยาม หนองภูโอง. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาล ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภินันท์ชัย แกะหั่น. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครอง, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อรนุช ป้อมเป็น. (2550). บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.